

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠTNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	---

Kresťanská ľudová strana proti predlohe o zbrannej moci.

Dvojhodinová reč Karola Huszára.

Protest proti násilenstvám.

Pri jednotajnom hlasovaní dľa mena konečne v parlamente aj kresťanská ľudová strana ohlásila sa mohla proti reforme o zbrannej moci. Karol Huszár, krajinský vyslanec Kresťanskej ľudovej strany okresu šárvárskeho, ako sme už minule udali, za hlučného schvalovania opozície v dvojhodinovej reči označil stanovisko kresťanskej ľudovej strany. Veľké a ťažké pravdy bez obalov povedal strane národnej práce, tak že viackrát povstal na to veľký hluč. Veľkej významnosti sú aj tle modifikačné návrhy, ktoré v jeho reči predostrel snemu vyslanec Karol Huszár. Ku koncu reči vyslovil sa chcel aj o rozšírení práv ľudu, mungovci mu to ale nedovolili, kdežto druhí vyslancovia slobodne mohli rečniť o tomto predmete. Hrdinskí mungovci pravda boja sa kresťanskej ľudovej strany!... Reč krajinského vyslanca Karola Huszára, cieľom odnševnenia ľudákov, udávame v nasledujúcom výtahu:

Karol Huszár (šárvársky): Ctena snemovňa! Kresťanská ľudová strana už začiatkom pojednávania predostretého zákonného návrhu, skrze úradného rečníka jej vyslovila sa, že zákonný návrh tento tak z finančných ako i z národných a socialných ohľadov prijať nemôže. (Schvalovanie z ľavej.)

V bojoch o predlohe zbrannej moci, kresťanská ľudová strana nepoužila posledné pro-

striedky parlamentárnych zápasov. Keby ale bár kto v záujme prevedenia tohoto návrhu pokúsil sa zakročiť urážkou zákonov alebo domových pravidiel v boji proti tomu s celou silou súčasnosti by sa i kresťanská ľudová strana. (Hlučné schvalovanie z ľavej.)

Hovorí sa vôbec, že trovy na armádu sú obnosy poistenia. Veľmoci Európy na tento cieľ každoročne platia 5 a pol milliardov.

Konkurencia národov na poli ozbrojenia vzdor toho ani jeden národ nepoistuje pred vojnou. Tieto poistujúce peniaze totiž, ktoré dakto platí pri poistení proti ohňu, ľadovcu alebo smrti, patričnému zabezpečia zodpovednú náhradu za vyplatený obnos. Ozbrojenie ale armád, stále pod zbraňou udržiavanie vojska, ani jeden národ nepoistuje a nezabezpečuje pred tým, že nevypukne vojna.

Obširne vysvetľoval za tým spasonosnú myšlienku svetomieru a vyslovil tú mienku, že ako možno medzi jednotlivými stránkami vznikajúce spory usporiadať jestvujúcimi zákonami, zarovnak i spory medzi štátmi a národami povstávajúce, úyrovnať treba na základe zákonov a nie krvútnymi vojnami. (Hlučné schvalovanie z ľavej a krajnej ľavej.)

S dôrazom žiadal vyrovnanie protiv medzi vojskom a občianstvom vznikajúcich. U nás Bánffy ku vplyvu na krajinské voľby, Fejérváry k rozprášeniu snemu, Tisza k utlačeniu štrajku železničiarov upotrebili vojsko. Toto ale veľmi hubí popularitu a auktoritu vojska. Nebezpečný objav je to vzlášte v takej dobe, keď vojsko veľmi ľahko pridruží sa ku revolúcii, ako vplyvom slobodných murárov stalo sa to vo Fran-

cúzska a v Portugalsku. Len také vojsko môže byť istou oprou trónu, v ktorom docela nevykorenili ducha vlasteneckého. (Hlučné schvalovanie z lavej.)

Lud v záujme armády donáša skoro neoceniteľné hmotné a osobné obete. Lud počas vojenskej služby i mravne trpí veľké ztraty. Nesmierne škody zapričínajú krajine tí štátnici, ktorí to nechcejú nahliadnuť. Naša krajina potrebuje preto pevnejších, samostatnejších politikov. (Hlučné schvalovanie.)

Armáda vlastne neni nič iného, ako ohrada krajinu ochraňujúca. Za hlupáka a blázna ale držali by sme takého gazdu, ktorý viacej peňazí obracia na jeho ohrady ako na udržiavanie svojho domu. (Schvalovanie z lavej.)

U nás, kým výdavky ministerstva orby obnášajú čistých 21 millionov, ministerstva výučby 81 millionov, miusterstva pravosudia 50 millionov, ministerstva vnútorných záležitostí 75 millionov, súhrnom 227 millionov, požiadavky len na samu armádu roku 1911. činia 249 millionov korún. Toto je skutočne veľmi trápny objav, zvlášte keď povážime našu sociálno-politickú zaostalosť a keď ešte pohliadneme na nesriadenosť našich verejno-zdravotných a školských záležitostí, ozaj dobre si musíme rozmysleť, či smieme odhlasovať a prijať taký zákonný návrh, ktorý krajinu pozbavuje najživotnejších prostriedkov. (Schvalovanie z lavej.)

Ku zobračkej kapse netreba wertheimkľúča.

Na vojenské námornictvo každoročne máme platiť 45 millionov.

Zo štátneho rozpočtu vidíme, že cez päť rokov, totižto záverečne od 1911. do 1915. na vojenské potreby platíme viacej o 378 millionov. (Hluk.) Po päť rokoch ale činí to už skoro 400 millionov. Toto nevydrží naša chudobná krajina.

V mužstve a vo výdavkoch čo možno najviacej treba šporovať pri vojsku, v čom ale zaste sme všetci jednej mienky, je to, že na bojište a pod zbraň postavené vojsko, opatřit treba čo možno najlepšou zbraňou, bo čo by sme usporili na železe, to by sme utratili na krvi. (Tak je z lavej.)

Naše obavy zvlášte z toho povstávajú, že kontingent rekrútov značne bude zvýšený a že 40 000 mužstvu predĺžia dobu vojenskej služby,

ačpráve predloha o zbrannej moci, zakladá sa vlastne na dvojročnej vojenskej službe. (Tak je! z lavej.)

Je to čudné rozlušenie otázky dvojročnej vojenskej služby, keď práve najlepší vojaci trestaní budú tým, že ich na tretí rok v službe podržia, aby ich vycvičili za poddôstojníkov.

Barón Edmund *Solymossy*: Neni to tak. Ne podržia v službe len najlepších. (Hluk.)

Karol *Huszár*: Tým horšie, bo to musí každý nahliadnuť, že len najlepších a najvzdanejších treba vymenovať za poddôstojníkov. Keď teda už raz do života chcejú uviesť dvojročnú vojenskú službu, nech to urobia na celej čiare. *Kresťanská ľudová strana pred rokami v záujme prevedenia dvojročnej vojenskej služby zadala snemu prosbu 176 tisíc podpisami opatrenú.* Nerozumelo sa to ale vtedy tak, aby ktorí posiaľ slúžili cez dva roky, napozatým podržaní boli pri vojsku cez tri roky a oproti, ktorí slúžili cez tri roky, z tých jedna čiastka aby povinná bola slúžiť len cez dva roky.

Rečník prešiel po tom na nariadenia vojenskej reformy, vzťahujúce sa na učiteľstvo a dokázal, že táto reforma učiteľstvo zcela pozbavuje i tých málo práv, ktoré malo pri vojsku.

Edmund *Semsey*: V národnostnom ohlade.

Karol *Huszár*: Rád by som vedel, ktorej národnosti učitelia napravi vojenská služba.

Karol *Szász*: Viacej ako podaktoré konfesionálne učiteľské pripravovne.

Karol *Huszár*: Neobviňujte vo všeobecnosti, pane vyslanec, lež pomenujte tú konfesionálnu učiteľskú pripravoveň.

V ďalšom pokračovaní zaoberal sa rečník s otázkou zaopatrovania vojska a vyzdvihol, že jednotlivé firmy celkom monopolizujú zaopatrovanie vojska, kdežto prítomne, rovno a bezprostredne u ludu zadovážiť možno mnohé pre vojsko potrebné články. Ministra honvédvstva upozorňuje na to, mnohokrát neludské a vobec surové zaobchodenie, aké účastné je množstvo v kasárňach a na cvičebništach.

Po krátkej prestávke vyzdvihol rečník, že pri posledných krajinských voľbách krajinské obyvateľstvo nie nad tým rozhodlo, aby zvýšený bol kontingent rekrútov a aby do nekonečnosti rozmnožené byly trovy na vojsko. K prevedeniu takýchto reformí pracovná strana nemá žiad-

neho zplnomocnenia. Oppozícia zas pri voľbách o tom uisťovala obyvateľstvo krajiny, že nedovolí zvýšiť ani kontingent rekrútov, ani trovy na vojsko. Prísnou povinnosťou opozície je teda vytrvať v boji proti predlohe o zbrannej moci.

Ku koncu spomenul rečník i to, že gróf Štefan Tisza, vodca pracovnej strany najnovšie akú reč držal v Arade. Bolo to oslavovanie zvestného 18. novebra, keď proti snemu najhnušnejšieho násilenstva, dopustili sa liberáli. Posluchačstvo aradské pravda, pri pevne zatvorených dverách hlučným potleskom schvalovalo výbuchy Tiszové.

Ján *Juszh*: Pozor dávajú naň policajti!

Štefan *Csuha*: Kto má pravdu, nemusí rečníť pri zatvorených dverách, lež vystúpi do verejnosti.

Zigmund *Eitner*: Kontingent rekrútov preto treba zvýšiť, aby Tisza účtovať mohol pred jeho voličmi. (Veľký hluk.)

Karol *Huszár*: Múdry človek len raz potkne sa o jeden kameň.

Koloman *Kovacsy*: Len trošičku. (Smiech.)

Karol *Huszár*: Tisza ale po druhé chce sa potknúť o ten kameň, do ktorého potknul sa už raz 18. novembra. Urazenie terajšieho predsedníctva snemovne spatruje rečník v tom, že Tisza predpokladá o ňom, že by ono vstave bolo takým spôsobom predsedať snemu, ako to nekdý urobil Perczel. Pravidlá snemovne vysvetľovať možno len dľa zákonov.

Géza *Szüllő*: Vy ich ale nie tak vysvetľujete. (Hluk.)

Gróf Teodor *Batthyány*: Nech žije nový kultusminister!

Géza *Szüllő*: Ja sa preto nehnevám, že ma za takého nevymenovali. (Smiech.)

Karol *Huszár*: Pod koalíciou volby inak prevádzali.

Filip *Darvay*: Zalamuje rukami.

Ján *Juszh*: Darmo sa čudujete, my sme nedostali peňaze.

Ondrej *Podmaniczky*: List ale áno.

Ján *Juszh*: List áno, peniaze ale nie.

Zigmund *Eitner*: Vy ale dostali ste peňažné listy. (Smiech.)

Karol *Huszár* začal rečníť o volebnom práve.

Predseda: To sem nepatri.

Karol *Huszár*: Prosim teda snemovňu o dovolenie k tomu.

Výkriky z pravej strany: To nedovolíme. O tom nesmie hovoriť!

Gróf Teodor *Batthyány*: Prosim ustáliť, či je snemovňa hlasovania schopná.

Predseda nariadil spočítanie snemovne. Vysvitlo, že prítomní sú 102 vyslancovia. Predseda na to vyriekol, že *snemovňa nedovoľuje, aby Karol Huszár rečnil o volebnej reforme.*

Karol *Huszár*: Proti Tiszovi ta vyslovil svoju mienku, že neni v poriadku a radno vytrubovať slabosť nášeho vojska, bo tým osmelujeme našich nepriateľov. Predlohu o zbrannej moci neprijme. (Hlučné schvaľovanie. Rečníkovi mnohí vyslovili blahoželania.)

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Porada organizácie stolice novohradskej.

Miestne organizácie Katolíckej Ludovej Jednoty na území stolice novohradskej 24. októbra vydržovali poradu v Balassagyarmatoch. Na tejto porade medzi mnohými inými boli prítomní:

Gróf Géza Majláth veľkostatkár, Georg Cserenyák lekárnik, Franc Jankovits direktor blavného gymnázia, Julius Majtényi, Alexander Szabó professori gymnázia, Georg Várhelyi kráľ. poddozorca škôl., dr. Zoltán Paczolay pravotár, Ján Bakos titulárny kanonik, dekan-farár obce Érsekvadkert, Imrich Káposztássy, pápežský kanonik, dekan-farár obce Karancskeszzi, ďalej dekani: Ludvik Karkecz z Ipolyvarbó, Mikuláš Lepšényi z Nógrádszakáli, Béla Gonda z Nagyoroszi; farári: Ladislav Marton z Csesztve, Barna Dorogsághy z Kazar, P. Benedik Valent z Füleku; kapláni: Ján Róth z Litke, Gregor Teplán z Érsekvadkertu, Koloman Jeszenszky farár z Balassagyarmatu, Karol Blázsik katecheta hlavného gymnázia, Ludvik Lothárides kaplán, Jozef Uponyi kaplán z Karancskeszzi.

Stredisko Katolíckej Ludovej Jednoty zastupovali: dr. Alexander *Ernszt*, hlavný spravca, krajinský vyslanec kresťanskej ludovej strany, hlavný tajomník Jednoty Štefan *Haller* a dr. Štefan *Molnár*, direktor škôl na odpočinku. Predmetami porady byly: voľba stoličného predsedu

a agitacionálneho výboru ako aj zaplnenie na území stolice predchádzajúcich organizačných medzier. Pre vodcov skupenín okrem toho vydržiavané boli tri hospodárske prednášky.

Hlavný správca Jednoty dr. Alexander *Ernszt* zahájil poradu, po čom hlavný tajomník Štefan *Haller* dokázal nevyhnutelnú a súrnu potrebnosť pokračovania v organizovaní a keď vysvetlil najprihodnejšie prostriedky, ktorými toto previesť možno, označil spolu i spôsoby, s pomocou ktorých najľahšie je ľud vzdelávať. V reči jeho podotknul potom peňažné pomery Uhorska a obrovské vzťahovanie sa plutokracie, proti čomu ľud najistej brániť sa môže zakladaním a podporovaním úverkových spolkov.

Dr. Alexander *Ernszt* hlavný správca predostrel stav na území stolice jestvujúcich organizácií a vyzval poradu k zaplneniu predchádzajúcich tu medzier. Na jeho návrh za predsedu stoličnej organizácie Jednoty jednohlasne a s veľkým oduševnením vyvolený bol bývalý krajinský vyslanec a veľkostatkár gróf Géza *Majláth*. Do agitacionálneho výboru na území stolice novohradskej vyvolení boli nasledovní: Ján Bahoss *Érsekvadkert*, Benedik *BálintFüle*k, Kamillo *Fábián Fülekpüspöki*, dr. Zigmund *Ghimessy Kékkö*, Koloman *Jeszenszky Balassagyarmat*, Michal *Illér Kálló*, Štefan *Krompaczky Bolyk*, Ludvik *Karkecz Ipolyvarbó*, Mikuláš *Kozma Nógrádmarcali*, Eugen *Medveczky Becske*, Béla *Lorik Bussa*, Karol *Waymann Patak*, Béla *Petrovszky Gács*, Franc *Sárkeöy Litke*, Ján *Békessy Zsély*, Viktor *Radnay Ludány*.

Dr. Štefan *Molnár*, direktor škôl na odpočinku, pred poradou držal prednášky o výnosnom dochovávaní lichvy a o viničiarstve.

Agitacionálna cesta v okolí Košíc.

Augustin *Gramantik* tajomník strediska Katolíckej Ludovej Jednoty od 15. októbra agitacionálnu cestu podujal po okolí Košíc a z tej príležitosti nové organizácie utvoril a už jestvujúce upevnil v nasledujúcich obciach:

Regeteruszka: Počet členov 75. Rečnili: farár Jozef Lenz a tajomník Jednoty Augustin Gramantik.

Alsómislye: Počet členov 157. Rečnil Augustin Gramantik tajomník Jednoty. V shromaždení súčasťnili sa: farár Ján Duschek, Stefan

Aradi kaplán, organista-učiteľ N. Strassburger a iní.

Abaujvárad: Počet členov 56. Rečnil tajomník zo strediska Augustin Gramantik. O utvorenie Jednoty veľké zásluhy majú: farár Ján Keilinger, kaplán Jozef Chvasta a učiteľ Julius Kern.

Kisida: Počet členov 46. Rečnil tajomník zo strediska Augustin Gramantik. O utvorenie organizácie veľké zásluhy má učiteľ Karol Kreiger, ktorý aj vyvolený je za miestneho správcu.

Semse: Počet členov 20. Rečnili: farár Robert Zselinszky a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Na shromaždení súčasťnili sa kaplán Jozef Chvaszta a učiteľ-organista Štefan Jánoky.

Jaszóujfalu: Počet členov 63. Rečnili: farár Robert Zselinszky a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Na shromaždení prítomný bol i učiteľ-organista Matias Szilagyi.

Rudnok: Počet členov 101. Rečnili: dekan-farár dr. Justin Wendko a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Pri zápise členov pekný príklad dali Julius Zavadszky náčelník pošty, notár Anton Kubanyi a učiteľ-organista Eugen Toporesák.

Jászóindszent: Počet členov 122. Rečnili: farár Richard Vavrek a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Na shromaždení prítomný bol i organista-učiteľ Štefan Terényi.

Hilyó: Počet členov 58. Rečnili: farár Ján Blaskó, učiteľ-organista Eduard Bacsinszky a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Za miestneho správcu jednohlasne a s oduševnením vyvolený bol učiteľ-organista Eduard Bacsinszky.

Felső- a Alsótökés: Počet členov 62. Rečnili: farár Ján Blaskó, učiteľ organistovia Eduard Bacsinszky, Ludvig Drozda a tajomník Augustin Gramantik.

Pólyi: Počet členov 28. Rečnili: Ján Kapri-nay a tajomník zo strediska Augustin Gramantik.

Miszlóka: Počet členov 107. Rečnili dekan-farár Anton Fischer a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Na shromaždení pochvalne súčasťnil sa i sbor učiteľský obce a zo susedných dedín.

Lengyelfalu: Počet členov 75. Rečnili: fa-

rár Ondrej Liktor a tajomník zo strediska Augustin Gramantik, Na shromaždení prítomý bol i učiteľ-organista Ján Hisen.

Prosím o vysvetlenie.

Národnári, títo najúhlavnejší nepriatelia kresťanskej ľudovej strany a Katolíckej ľudovej Jednoty povadili a rozišli sa. Jedni ostali pokrokármi, druhí klerikálmi. Aspoň oni sami seba takto pokrstili. Katolícki národnári to povedajú: Nemôžeme ďalej vydržať pri tých luteránoch. nepatrí sa, aby sme v jednom tábore boli s pokrokármi, ktorí zapierajú Boha a Krista vyhlasujú za mrzkého, hrbatého žida.

Pokrokári ale zas to hovoria: My nemôžeme byť na jednej strane s tmármi. My nenávidíme kňazské rúcho. My nechceme vidieť klerikálov, týchto lhárov a vydieračov.

Socialdemokrati, akožto bývalí spojenci národnárov ale oborili sa jak na pokrokárskych, tak aj na klerikálnych národnárov. Jedných tak nenávidia, jako aj druhých. Obom vykričia či v novinách, či na shromaždeniach také pravdy, že sa človek čuduje, ako mohli títo spojenci obstáť na jednej strane, keď tak dobre znali svoje špinavé rúcho.

Áno, to ani ja neviem pochopiť, ako mohli istí katolícki kňazovia (meno im darujem, bárs by neškodilo ku výstrahe druhých vypísať ich mená aby sa haňbili pred verejnou mienkou), tak nevedomí a krátkozrakí byť, že ich mohol zväbiť luterán a pokrokár: Milán Hodža? Ako mohli katolícki kňazovia luteránsku politiku napomáhať? Čo kedy robili luteráni za katolíkov? Nikdy nič!

Omámil ich vresk takzvaných vodcov «za tú našu slovenčinu?» Mysleli hádam tí pomýlení, že Hodžovci a s nimi spojení pokrokári, radikáli, socialdemokrati a konzervatívni «martinčania» (tiež luterán) prevedú to, čo bolí Slovákovi nasľubovali?

Včul pravda, keď kňazovia národnárskeho ducha náležite znajú tú spoločnosť, do ktorej vstúpili na škodu katolicizmu, kričia a volajú: «Zle je! Na strane národnárskej zmôhol sa duch moderný, duch pokrokársky, ktorý v posmech má kresťanstvo. Tí vodcovia, ktorým sme my verili, za ktorých sme toľko pracovali, ba

aj v žalári sedeli, nebojujú za tú našu slovenčinu, lež za luteránčinu a za svoj vačok. My na tej strane nemôžeme ďalej ostať.»

Takto premýšľajú národnárski katolícki kňazovia. A že nenávisťou horia proti pokrokárom a luteránom, to vyrozumieť z ich novin, ktoré teraz tie najväčšie hany sypú na pokrokárskych národnárov. My práve to nerozumieme, ako mnohí slovenski katolíci mohli ísť medzi národnárov, o ktorých od prvku vedeli, že sú medzi nimi pokrokári, radikáli, slobodní murári, socialdemokrati, učenci Massarykovi a kto vie, ešte aká brandža.

Na toto by sme radi odpoveď dostať od tých pánkov, ktorí s úplnou drzosťou a nenávisťou vrhli sa na kresťanskú ľudovú stranu, na jej vodcov, na Katolícku ľudovú Jednotu, na katolíckych biskupov (Bende, Párvy, Radnay, Csernoch). Prečo šli tí pánkovia medzi národnárov? Prečo ku nim zvädzali Slovákov? Prečo robili rozkol medzi slovenskými katolíckymi? Ako mohli dôverovať v pokrokárskych národnárov, že tí prevedú reformu cirkevno-politických zákonov, že nám obráňa naše katolícké školy, keď pokrokári nenávidia cirkev, keď v posmech majú kňazov, keď sú proti výučbe náboženstva, a keď hlavným bodom ich programu je soštatniť školy, shabať cirkevné majetky, pozbaviť kňazov politických práv, povyháňať z krajiny mnichov a mníšky.

Národnárski kňazovia bezpochyby znali tých ľudí, ktorí založili národnársku stranu, znali aj to, že prečo ju vlastne založili a predsa oni boli najlepšimi kortešmi tejto strany. Oni obeťovali a trpeli za ňu najviac. A predsa cez viacero rokov vydržali v službe luteránov a pokrokárov, iba od nedávna počínajú brániť «matičku cirkev» a potupeného Krista proti «čertovému chvostom» udretým pokrokárom.

Už je pozde, moji pánkovia. Pohliadnite len na ovocie vašej práce! Ten duch pokrokársky, proti ktorému vy bránite (?) «matičku cirkev», vdrel sa aj do našich dedín. Dnes Slováci neni sú už viac tí dobrí, pokojní, nábožní a úprimní ľudia, akí boli pred založením strany národnárskej, lebo veď vaše nevinny, vaše agitácie prerobily celé obce. Nech sa vám páči pochodiť tie kraje, kde národnárstvo zachvátilo ľud slovenský a spozorujete takú zmenu, nad

ktorou zaplačete. To je vaša práca, dôstojní páni! Koľkí z vás písali a rečnili proti Molnárovi, proti Ernsztovi a vôbec proti kňazom kresťansko-ludáckym? Koľkí ste vystúpili proti nášmu «Kresťanovi», radiac Slovákom, aby ho vyhodili z ich pribytkov a aby čítali národnárske (pokrokárske, luteránske, neznabožské) noviny? My sme už vtedy vedeli, aké to bude mať následky, lebo veď známe ľud a jeho náruživosť. Veru neskoro ste sa dali na pokánie, dostojní páňkovia! Teraz stojíte na zručaninách dobrých mravov katolíckeho ľudu slovenského. Napravíte-li to, čo ste zkazili? Vybudujete-li ten chrám ktorý ste zbúrali v duši katolíckych Slovákov? Odpovedajte!

Ondrej Hladký.

Od Prešporka.

Vo volebnom okrese Szempe v prešporskej stoliči pod koalíciou za krajinského poslanca s programom kresťanskej ľudovej strany vyvolený bol pán Franc Csizmazia. Kňaz katolícky, muž milý a ľudu oddaný. Verne konal svoju povinnosť v úspech okresu a svojich voličov. Ľud si ho obľúbil a rozhodol, že si ho i na budúce za poslanca vyvolí. Pán Csizmazia skutočne aj vystúpil a mal isté výhľady na víťazstvo. Lež čo sa stalo? Pod vedením Ferdiša Jurigu, tiež kňaza katolíckeho, prišli proti nemu kortešovať národnári. A korteši títo použili všetky prostriedky, len aby odpúdili ľud od ľudovej strany a aby víťazstvo poistili kandidátovi liberálov.

Môžete si pomysleť, ako to padlo katolíckym voličom, keď im národnári vychvalovali Kuenovskú vládu, liberálneho kandidáta a keď ľud k nečestnosti a k zrade zvädzali. Pán Juriga sám sa priznáva v poslednom čísle «Ľud. Novín», že liberál iba jeho pomocou zvíťazil nad kandidátom kresťanskej ľudovej strany. To veru nenie sláva! S tým nech sa Juriga nechváli! Je to smutná vec, keď katolícky kňaz vystúpi proti katolíckemu kňazovi a pomáha liberálom, ktorí odjakživa gniavili katolíkov a nevýslovnú krivdu robili ľudu. Pán Juriga za jeho kortešáciu s tým sa očisťuje pred verejnosťou, že vraj správa strany národnárskej vydala rozkaz, aby proti kresťanskej ľudovej strane kortešovalo sa po celej čiare.

A kto je tá správa? Hodža, Ivánka, Mudroň, Dulla, Hurban...

Sami luteráni a pokrokári, ktorí nenávidia katolíkov. Juriga, Tomanek ale a iní národnárski kňazia, na rozkaz luteránov a sociálnych demokratov idú kortešovať proti kresťanským ľudákom!

Že vraj tak museli robiť, povedá Juriga, aby sa na ľudádoch vypomstili, lebo vraj ľudová strana prenasledovala a žalárovala národnárov.

To sú ale iba zlomyselné klebety. Veď to ani nedospelé deti neuveria, že by jedna politická stránka, politických vičníkov pred súdy hnala a ich žalárovala. Každý zdravého rozumu človek vie, že je to prácou a povinnosťou kráľovského fiškusa. Tí páňkovia národnárski, ktorí v novinách písali poburujúce články, nie na rozkaz Rakovszkyho a Molnára sedeli vo Vacove a v Segedíne, lež dostali sa ta pre to, že sa prehrešili proti krajinským zákonom. Aj mňa by zatkli, kebych zúril proti štátu a krajinským zákonom.

Khuenovská vláda vraj neprenasleduje národnárov, povedá Juriga. Pravda že nie, lebo nedajú príčiny k tomu a potom veď národnári sú teraz spojencami a miláčkovia liberálov a vlády. Veď im Héderváry všeličoho nasľuboval, pred voľbami, po voľbách ale smial sa im do očí. Čo sú to za politikovia, ktorí za puhé sľuby Héderváryho idú za luteránov, vôbec za liberálov kortešovať, len aby porazili nenávideného ľudáka katolíka a aby si zásluhy zadovážili u vlády.

Takíto politikovia sú katolícki kňazia na strane národnárskej. Kým cestu kliesnili ku Hodžovskému pokrokárstvu, boli tam obľúbení, teraz ale, keď je už pôda prichystaná, keď je most z národnárskej strany na vládnu stranu vybudovaný, pokrokári vyhánajú katolíckych kňazov, lebo že sú klerikáli. Zaslúžili to tí páni! My voličia okresu sempckého vidíme v tom naše zadostučinenie, že sa vodcovia strany luteránsko-pokrokárskej tak špatne povadili. My sme nechceli na liberála hlasovať. Jurigovci prinútili nás k tomu k vôli Hédervárymu, ktorý — ako sa vôbec hovorí — zaplatil im za tú službu.

Je to veru planý človek, ktorý sa vydáva za priateľa Slovákov a potom ide kortešovať za

liberála. Pri budúch volbách nedáme sa zviest lebo už známe národnarov. Vyvolíme si znovu kresťanského ľudáka.

Katolík.

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore Levočskej obetovali:

Redakcia Kráľovny sv. Ruženca 32 korún 30 halierov, Georg Bajcsy 20.—, Ján Staš farár vo Freeland Amerika 24.—, istá ženička z Jánoviec vo Spiši 4.—, Kráľ. sv. Ruženca 97·84, Hermína Migra 4.—, Kráľ. sv. Ruženca 88·78, Ján Pavelko z Nemešán Spiš 2.—, Štefan Galovics 2.—, Martin Babik 2.—, Pavel Voško 2.—, Irma Nemessány 2.—, Štefan Jurik z Baldoviec Spiš 2.—, Anna Tarcsinsky z Almáš Spiš 2.—, Ján Zumrik 2.—, Georg Voško 2.—, Karol Staroň 1·20, Michal Vitkovszky 2.—, Anna Nemessányi 2.—, Štefan Galovics 1.— Matej Cabry 1.— Ján Gadus 1.—, Matej Gaduš 1.—, Irma Galovič 1.—, Valent Babik —·50, Anna Pavelko —·20, Irma Benedik —·30, Štefan Vaško —·30, Irma Berko —·40, Maria Orlovszky —·60, Georg Galovič —·60, Štefan Janica —·60, Katarína Voško 1·20, Ján Gaduš st. 1.—, Alžbeta Vitkovszky 1.—, Pavel Zumrik 1.—, Ondrej Voško 1.—, Jozef Butvin —·80, Anna Mačuga —·40, Ján Babik Bendžak 2.—, Georg Babik Bendžak 2.—, Anna Solcz 4.—, Kráľovna sv. Ruženca 101·58, Gustáv Kováč Szinye 4.— Jozef Macej 1·08, Kráľ. sv. Ruženca 142·08, Veriaci obce Kapronca 12.—. Kráľ. sv. Ruženca 88·80, Maria Demko Nadyida 40.—, Spolok sv. Ruženca z Alsóalmás 263·58, z Luhotiny 60·52, Imrich Zselyak 3.—, Ján Hudák 1.—, Michal Knapik 2.—, Karol Gulaš 2.—, Imrich Pavlik 1.—, Ondrej Vojtok 1.— korunu.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká potreba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský Urad», Lócse (Szepesmegye). (Pokrač. nasl.)

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

POLITICKE CHYRY.

Čo nového v politike?

Politikovia Uhorska tak v kruhoch vlády ako aj v snemovni nad tým si lámu hlavy, akým spôsobom uzavreť by sa dal pokoj medzi politickými stránkami. Označuje to zvlášte veľké obavy liberálov pred politickou zmenou, aká nastat musí, keď opozícia neprestane obštruktovať. Mungovcom ide o ich mandáty a jedine z tej príčiny žiadajú si pokoj medzi politickými stránkami. Opozícia ale zas len preto drží sa hužovite obštrukcie, aby krajinu oslobodila od nesnesiteľných výdavkov na vojenské potreby a najširším vrstvám ľudu zabezpečila volebné právo. O toto sa jedná pri zavedení pokoja medzi politickými stránkami. Výhľady na tento pokoj sú slabé. To ale v bojoch, za uplatnenie kresťanských zásad, za práva cirkvi a ľudu nehatí kresťanskú ľudovú stranu.

Uhorskí ministri vo Viedni.

Ministri Uhorska dnes-zajtra viacej sa budú sdržovať vo Viedni ako v Budapešti. Je to neodskripiteľným znakom toho, že v každom ohlade závisíme od Rakúska. V nedeľu 29. októbra na spoločnej ministerskej porade vo Viedni účasť brali: ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry, finančný minister Ladislav Lukács a nový minister obchodu Ladislav Beöthy. Jednalo sa o prevedenie bosniackej železnice, ktorá z Viedne a z Budapeštu v osobitných čiarach viesť má do Sarajeva. Prevedenie týchto železničných čiar prijala spoločná ministerská porada a sodpovedné zákonné návrhy obe vlády najbližšie predložia uhorskému a rakúskemu parlamentu. Prevedenie tohoto plánu stojí 80—90 millionov korún. Či sa to vyplatí? O to sa nikdy nestarajú liberálni ministri.

Židovská autonomia.

V štátnom rozpočte torby ministerstva kultu predchádza položka 120.000 korún ku prevedeniu autonómie pre židov. Židovská autonómia

ako hovoria má byť završenie zákona o recepcii. My sme o tom presvedčení, že židom prvej dajú autonomiu ako katolíkom, sme ale spolu tej mienky, že zákon o recepcii židovstva v záujme krajiny netreba šíriť, lež náležite revidovať.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov z dovolenia opozície v sobotu rečnili traja vyslancovia liberálnej národnej práce. Pondelok začal sa zas s hlasovaním dľa mena.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

RAKUSKO.

Rakúsky reichsrath zasedá síce, je ale zcela práce neschopný. V politickom položení v Rakúsku najnovšie nastal kritický obrat a neni vytvorené, že o krátky čas vypukne nielen vládna kríza, lež nastane i zmena vo vláde. Pokusy minister-predseda baróna Gautscha, aby si zadovážil väčšinu v parlamente, sa zmarily, lebo nemecká nacionálna jednota odmietla podmienky Čechov, za ktorých chceli vstúpiť do väčšiny. Barón Gautsch totižto úradníckym ministeriumom by chcel vybaviť súrne návrhy. Češi v rekonštruovanom kabinete žiadali si dve torby (ministerstva), v každom ministerstve jedného triedneho šéfa a krem toho predstúpili aj s osobitými požiadavkami, medzi iným žiadali početne hospodárske koncessie. Vodcovia nemeckých strán vyriekli, že tieto podmienky sú nespľniteľné. Barón Gaustch ale dal im jeden deň času na rozmyslenie s tou vyhrážkou, že jestli nemecká nacionálna jednota tiež odmietne podmienky, poďakuje sa. Napriek vyhrážke nemecká nacionálna jednota podmienky jednohlasne odmietla. V rakúskych politických kruhoch sú tej mieky, že sú možné len dva prípady: barón Gautsch podá demissiu alebo odročia parlament. Stane sa zaiste posledné a Rakúsko spravovať budú zas na základe 14. § u bez parlamentu.

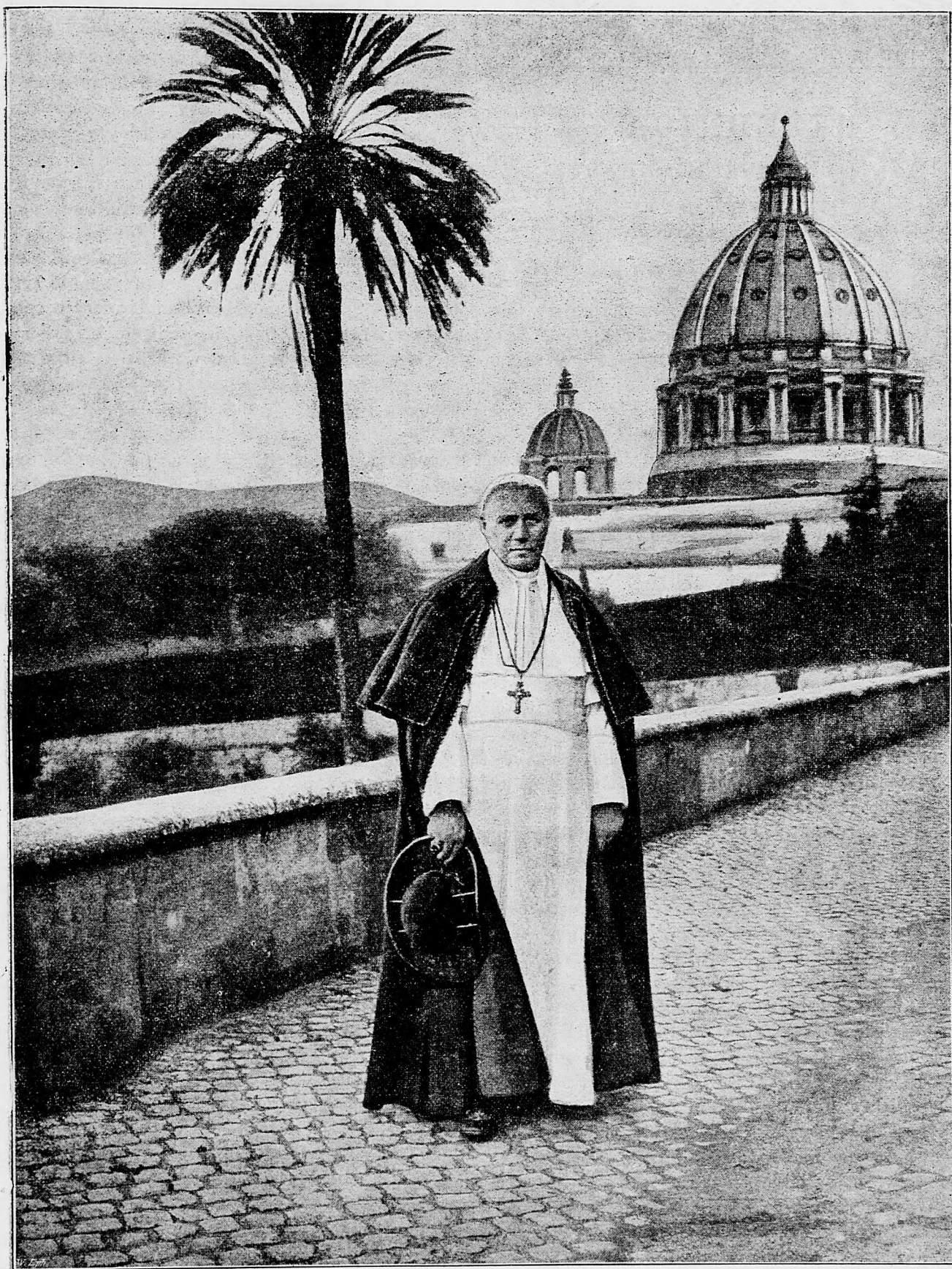
**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kresťana!»**

Z CUDZOZEMSKA.

Taliano-turecká vojna. Dľa najnovších zpráv vojna v Tripolisi vlastne len teraz sa započala. Taliani v jednom čase musia bojovať na západnom pobreží okolo mesta Tripolisu a na oázach, na východnom pobreží ale pri Benghazi a Derne a vôbec všade, kde len vysadli na breh. Tábor nepriateľa zo dňa na deň sa posilňuje, tak že nevyhnutne potrebné je, aby Taliano poslalo novšie vojsko do Tripolisu, lebo Taliani o sile Turkov boli zle informovaní. Zahnatí Turci a Arabi so všetkých strán sa navracajú a napádajú Talianov. Gule Talianov preriedujú síce turecké a arabské čaty, ale aj z Talianov mnohí padajú v obeť tureckým a arabským guľam. Tak pri oáze nedaleko Tripolisu Taliani utratili vyše sto mrtvých a veľmi mnoho ranených a značnú ztratu utrpeli aj pri Derne, kde cez tri dni stáli takrečeno bez prestania v boji. Taliani vyhlásili síce štatárium a hromadné popravy odstrašujú domorodných, ale súčasne vzbudzujú veľkú nenávisť proti Talianom. Tomuto možno pripísať, že počet Turkov a Arabov vzrastá a udajne už 30.000 Arabov stojí v blízkosti Tripolisu pod vedením tureckých dôstojníkov. V krutých bitkách 29. októbra Taliani utrpeli hroznú porážku, ztratili mnoho mužstva a zbrane. Turci zpiatky vydobili mesta Tripolis a Bengazi. Na zastavenie vojny a uzavretie mieru medzi Talianmi a Turkami prítomne nenie žiadnych výhľadov.

Revolúcia v Číne trvá ďalej a šťastie praje revolucionárom. Čínske vládne vojsko v provincii Hunan pripojilo sa ku revolucionarom, následkom čoho hlavné mesto provincie Čang-ču bez boja padlo do rúk revolucionárov. Týmto revolucionári dostali znova významnú pozíciu podľz rieky Jang-ce-kiang, od Hankau na západ kdežto na východ zaujali mesto Kiu-Kiang, čo potvrdzujú aj zprávy europkých konsulov. Vládne vojsko ani pri zaujatí mesta Kiu-Kiang nevyvinulo proti revolucionárom vážny odpor. Revolúcia zúri teraz už v šiestich provinciách a položenie je mimoriadne kritické. Verejná mienka v severnej Číne je vôbec na strane revolucionárov.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Svätý Otec v zahrade vatikánskej.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmenou vyznačená rozprávka.

Napísal: **Ondrej Kriston.**

Hľadanie pravdy.

Staručký kňaz prestal trochu v reči, jako by bol čakal, že sa Janko ohlási. Ten však mlčal.

— Myslíš hádam teraz, Janko môj, že i v cirkvi sú chyby? I medzi kňazmi sa najde, proti ktorému mohly by sa právom robiť námietky? — Veru dost zle, ale je tak. Kristus Pán mal dvanásť apoštolov a predsa i medzi týmito našiel sa jeden Judáš. A potom však i v najkrajšej pšenici najdu sa plevy. Na strome cirkvi, skoro dvetisíc rokov starom, boly a sú klby, divé výhonky. Bodajby neboly! Preto však ten starý strom cirkvi rodí ovocie pravdy a lásky Kristovej!

— Čo je však za rozdiel, pán farár — opýta sa Janko — medzi tým, čo svätá cirkev učí a čo socialisti chcú?

— To je najväčší rozdiel, synku, že my na základe lásky, Kristom Pánom hlásanej, staviame, oni však neprestajne len hrbu nenávisť rozniecujú. A z tejto pahreby nemôžu sa vyvinut dobročinné teplo. Len zkaza môže z nej vychodiť. Sv. Ján, apoštol lásky, povedal, že «každý, ktorý si nenávidí spolublížneho, je vrahom». A tomu je vskutku tak. Kolkokrát zkusíme, že nenávisť k vražde, alebo k nejakému inému zločinu uchváti človeka!

— To je všetko pravda, pán farár, ale je to už len predsa spravodlivé, že nech sa každému človeku rovnako dostane zo všetkého dobrého. Všetci dobrý Boh len nepreberá medzi nami? Pred ním je rovnaký i chudobný i bohatý, slovom: každý.

— Ale, Janko môj, však ani svojim vlastným deťom nemôžeš vydeliť všetko na vlas rovnako, lebo jedno nasýti sa i menšou porciou, druhému je však ani väčšia nie dost.

Janko trochu zahaňbene sa ozval:

— Áno, oproboval som: nepodarilo sa.

— Všetci sme bratia v Kristu, v láske nebeského Otca — pokračoval staručký kňaz — ale ešte i medzi bratmi, i medzi najlepšími bratmi jeden je lepší, lebo planší, krajší lebo mrzkejší, múdrejší lebo sprostější, než druhý. Slovom, rovnosť medzi všetkými ľuďmi je len taká vábľivá, ušiam príjemná, veľmi klamlivá, omamujúca reč.

— No, keď v inom nie, aspoň v tom by sme mohli byť jednaki, že by z majetku dostal každý rov-

nako. Podelme všetko po bratsky — domnieva sa Janko Sivoň.

— I to by bola veľká chyba, Janko môj. Keďby sme dnes rovnako podelili všetok majetok, darebák a korheľ by sa čoskoro zbavil svojej čiastky. A vtedy delme sa zase poznove?! Tu sa ťa pýtam: bolo by to po pravde?

— Veru by to nebolo po pravde, na to by som nepristal — hneval sa Janko.

— Každému dobrému poriadku a spravodlivosti je jediným pravým základom ten, ktorý svätý socialista sveta, Ježiš Kristus určil: «Miluj Pána Boha svojho z celého srdca... miluj bližneho svojho ako seba samého». Dobrý poriadok sveta len na tomto sa môže vystaviť. A on, náš Spasiteľ, môhol právom povedať o sebe, že: «Ja som cesta, pravda a život». Lebo všetci tí, ktorí lepšou cestou, väčšou pravdou, a dokonalejším životom eheč byť, než on — tí všetci do jedného sú falošní proroci...

— Drahý pán farár — ozval sa Janko — radosť je počúvať, čo hovoríte. Ale, prosím ponížene, moja hlava je nie kapitulou, aby sa všetky tieto múdre slová v nej udržaly. Nech ich prežúva môj rozum za niekoľko dní. Neráňte už ďalej hovoriť.

A tak sa stalo. Janko gazda odišiel domov. Premýšľal, rozmýšľal o tom, čo rečník socialista povedal, ale i o tom, čo staručký kňaz hovoril. A zvlášte chutne mu strovil rozum, že nie ukrátením majetku iného, lež s polepšením samých seba máme začať naprávať svetový poriadok. Lebo keď ja budem lepším, ty budeš lepším — tretí, desiaty, stý — Keď sa každý človek napraví, vtedy je už isté, že lepším bude celý svet.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa. Jeho veličenstvo kráľ následkom prechladnutia minulé dni ľahko chorľavel, pri tom ale riadne vybavoval štátne záležitosti a v nedeľu medzi inými na výsluchu prijal i ministerpredsedu Uhorska.

Svätý Otec Pápež Pius X. onedlho vydržiavať bude konzistorium a vymenuje viacej nových kardinálov.

Biskupská konferencia. Sbor osvietených pánov biskupov Uhorska 9. novembra vydržiava jasennú konferenciu. Konferencii predsedá jeho eminencia kardinál knieža primas Klaudius Vaszary, porada ale pred konferenciou vydržiavaná bude za predsedníctva osvieteného pána arcibiskupa kaločského dr. Jána Csernoch.

Z arcibiskupstva ostrihomskeho. Kardinál knieža primas Klaudius Vaszary 27. októbra v tichosti slávil 20. výročitý deň svojho vymenovania za arcibiskupa ostrihomskeho a 30. októbra zároveň v úplnej utiahlosti odbavoval svoje meniny. Prepočetní, všetkých vrstvi spoločnosti, z oboch príležitostí vrele blakoželania vyslovili prvému hodnostárovi cirkevnému krajiny Uhorskej.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* v X. cirkevnom obežníku svojom podáva zprávu o uzavretom manželstve nádejného dediča trónu arcikniežaťa Karola Franca Jozefa s Zittou arcikňažnou Parma-Bourbonskou a vyzýva ľud ku modlitbe za mladých manželov rodiny panovníckej. V tomže obežníku uverejnený je i menoslov duchovných, ktorí v tomto roku súčasťnili sa na cvičeniach duchovných. Osvietený pán biskup dovolil, aby v školách katolíckych zavedené boly sbierky na opatrovanie malých detí a 22. októbra za veľkých slávností a v prítomnosti mnoho ľudu v obci Olesvár posvätil opravený a novovymalovaný kostol, Oprava a ozdoba tohoto kostola prevedená bola obetivavosťou veriacich, miestneho farára Michala Zapotoczky a veľkodušného patronátu, slávnej totiž arcikapitule ostrihomskej. Pri posviacke prítomní boli i dvaja praeláti kanonici ostrihomskí ako zastupitelia patronátu. Spolok sv. Alžbety na tunajšom gymnáziume praemonštratských kňazov 22. októbra vydržoval ročné riadne zasadnutie, v ktorom profesor Petrik Stuhlmann proti alkoholizmu držal peknú reč pod jejžto dojmom viacej žiakov vstúpilo do spolku strizlivosti. Franc Payer farár obce Herceghút vymenovaný je za vicedekana okresu šatoraljaughelyského. — Alexander Dessewffy novovysvätený kňaz za kaplána poslaný je do Tokaju. — *Bárca*: Valent Rusznyák tunajší horlivý farár ako opravdový Don Bosco košického biskupstva s najvrelejšou láskou zaujíma sa za chudobu, zvlášte za siróty a opustené deti. Aj prítomne 11 takýchto detí opatruje, vychováva a vyučuje sám vo svojej chudobnej fare. *Boldogkövfaru*: Jozef Kager farár obce Boldogköváraja a okresný dekan, minulý týždeň v sprievode peknej reči posvätil tu nový organ, ktorý stál 2800 korún a zadovážený je obetivosťou horlivých veriacich.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Mnohé stoličné a mestské právomocnosti obrátili sa s tou prosbou na vládu, aby zatvorenie krčiem v nedeľu a vo sviatky po celej krajine úradne nariadené bolo. Ponevác ale štát veľké dôckodky má z liehových nápojov, prosby spomenutých právomocností nemaly prajného výsledku. Aby teda národ stolioe šárišskej ako tak zachránený bol pred záhubou alkoholizmu, podžupan Jozef Tahy vydal prisne nariadenie, aby na území stolice v nedeľu a vo sviatok zvlášte počas služieb božích všetky krčmy zatvorené boly. Spolu vyzval slúžnych a mestských kapitánov, aby na svedomité prevedenie tohoto nariadenia čo najprisnej dozorovali. Takéto nariadenie potrebné by bolo po celej krajine, najpotrebnejšie je ale pre stolice šárišskú, bo snád nikde neni toľko krčiem, ako

tu. Nachodia sa tu obce, kde už na 46 ľudí padne jedna krčma. Neni teda divu, že tu národ hmotne a mravne čo deň vždy viacej upáda a bohatne nenasýtené židovstvo. — Ondrej Boldizsár prešovský žandár vyznačený je rytierskym krížom Franca Jozefa. — Následkom choroby lichvy na pysky a kopyta, výstaly jarmok vydržiavať sa bude 18. decembra. — Ján Lacza prešovský katecheta preložený je do Košíc a na jeho miesto poslaný je kaplán z Tokaju Jozef Polák. — *Kisszeben*: Lichvací a výkladný jarmok odbavovaný tu bol 25. a 26. októbra. Jarmoky pri peknom počasí veľmi dobre vypadly a národ celého okolia zaopatril si potrebné články na zimu. — *Fries*: Barón Imrich Ghilányi, tunajší veľkostatkár a bývalý župan šárišský, rečníf bude v XI. valnom shromaždení katolíkov Uhorska od 12. do 14. novembra vydrživanom v Budapešti. — *Nyársardó*: Jozef Antolik tunajší horlivý farár po dlhej trapnej, opravde s kresťanskou trpezlivosťou znášanej nemoci, 24. októbra usnul sladko v Pánu. Pochoval ho 27. októbra Peter Hartsár praepošt-farár, vicedekan okresu sabinovského s hrubou assistenciou a za prítomnosti duchovenstva, pántva celého okolia a oplakávajúcich ho veriacich. Pohrabnú reč pri hlbokom dojme prítomných držal Ján Kurimszky, farár obce Szinye. Zomrelý duchovný bol vždy horlivým ľudákom a v tomto duchu vychovával aj národ svoj, ktorý ako dobrého otea, pastiera a vodcu vždy verne ho nasledoval. — *Kurina*: Ondrej Mihajla tunajší farár, oslobodený je od vedenia fary a na jeho miesto poslaný je košický kaplán Štefan Šimkovits.

Chýry zo Spiša. Podolinské kat. hlavné gymnázium piaristov navštívil minule barón Barkóczy. Terajšie gymnázialné budovisko prestavia, vlastne zväčšia, sodpovedne potrebám hlavného gymnáziuma. — Kézarský Katolícky Kruh 22. októbra zariadil vinobrannú zábavu. — V Krompachoch pre osýpky zavreli štátnu detskú útulňu. — V Levoči dňa 22. októbra Katolícky Kruh slávil 25-ročné jubileum toho, že jeho predseda Celestin Kompanyik účinkuje tam ako farár. — V Kézmarku 18. okt. Valera Hortího, direktora banky vyvolili za stoličného výborníka. — Mesto Gölniczbánya na podporu tamojšej občanskej školy odhlasovalo 5000 korún. — Mesto Merény odteraz už osvetlené je petroleumovými lampami. Veľký pokrok! — Kúpele Barlangliget, ktoré prislúchajú Spišskej Belej, jedna spoločnosť z Berlína na 65 rokov do prenájmu chce vziať a vynaložiť chce na ne 600.000 korún. Spoločnosť chcela by v blízkosti tých kúpeľov i 500 jutár lesa od mesta do prenájmu vziať, aby kúpeľní hostia i polovať mohli. V Hanušovcách smrteľné nešťastie potkalo 20. októbra 44-ročného Eugena Gergelyiho, syna nebohého tamojšieho gruntovného pána Teodora Gergelyiho. Dia svojho zvyku i v ten deň šiel s nabitou flintou po lese; na jednom strmom mieste sa ale poklznul a spadnul. Gver vypálil a gulka mu vnišla do brucha. Ponevác nebolo pomoci, chudák tam vykvrácal. — Velbachskému pánu farárovi Michalovi Mindszentymu v tieto dni zomrel

otec, ktorý uňho býval. — V Osturni mrtvého našli z Jurgova pochádzajúceho Jána Miskovszkiho, ktorý bol slabý na rozume. — Na Smrdžonke 14. októbra po dlhej chorobe v 38. roku veku svojho zomrela dcéra hostinskej Littmanky menom Sála. — Náš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy 19. novembra kázal má v Paríži tam bývajúcim maďarom. — Už od dlhšieho času vidno u nás na východe kométu. — Minulého týždňa mali sme pekného teplejšieho času, mrázy prestaly. Potrebný by bol dlhší dažď, lebo vody je už všade veľmi málo, studienky zväčša vyschnuly.

Požiar. Vo Fraštáku (Galgóc, nitr. stol.) v noci zo stredy na štvrtok zkolabovala Eislerovská fabrika na slad.

Nešťastie profesora. Z Baňskej Štiavnice píše, že pred laboratóriom novej budovy tamojšej akadémie prepadla sa zem a profesor akadémie Julius Farbaky, ktorý práve vtedy tam stál, spadol do priepasti a osem metrov hrubá vrstva ho zasypala. Ochranná práca trvala od 2. hodiny popoludní do 9. hodiny večer, ale bez výsledku. Ochranci, tridsiati robotníci, pod vedením profesora akadémie Gejzu Réza a merníka Bélu Arkossyho pred laboratóriom od kora na dol vrtali pôdu a len po dlhšom čase chudiaka profesora vykopali — mrtvého.

Odanení starí mládenci a staré panny. Z Berlína oznamujú, že krajiný snem kniežatstva Reuss prijal návrh zákona, v smysle ktorého všetci vyše 30-roční mládenci a panny budú odanení. Tí, ktorých ročný dôchodok činí od 3000 do 6000 mariek, budú platiť 5 percentovú prirážku a na tých, ktorí majú vyše 6000 mariek ročného dôchodku, vyrúbia 10 percentové prirážky.

HOSPODÁRSTVO.

Keď vypukne oheň.

O tomto je zle aj len hovoriť. Červený kohút je najväčším nepriateľom gazdu, lebo za niekoľko hodín tento nebezpečný živel na zmar môže priviesť výsledok viac desaťročnej usilovnej práce gazdov celej dediny a celú nádej budúcnosti.

Najlepšie je, keď každý gazda bdie nad tým, aby ľahkomyselná neopatrnosť alebo nepriateľská vášeň zlostných ľudí takýmto spôsobom neprivedly na zohrácku palicu mnohé usilovné rodiny.

Ale keď sa nešťastie predsa stane, aspoň nepotrafme hlavu, vedzme, že čo máme robiť v prvom okamžení.

Keď oheň vypukne v gazdovských stavaniach, jestli strašnému pustošeniu ohňa aspoň čiastočne chceme postaviť hrádze, vtedy potrebujeme tu najväčšiu chladno-

krvnosť. Oheň je elementárna sila, ktorá zväčša ochromí vôľu a rozhodnutie sa človeka a v tomto nebezpečí sa veru okamžite treba vedieť rozhodnúť, Potratíť hlavu, behať sem i tam zalamujúc rukami, jajkať a bedákať, chránenie nepatrných vecí a zanedbanie vykonania toho, čo je najdôležitejšie: toto všetko niekedy v najväčšej miere zväčšuje škodu, ktorej by sme obozretnosťou a rýchlym vynajdením sa aspoň čiastočne boli mohli vyhnúť.

Zvlášte zachránenie zvierat z horiacej budovy býva obyčajne spojené s ťažkosťami, Kolikoráz sa stane, že zvieratá len následkom našej nevedomosti a neprímeraného pokusu ich zachránenia stanú sa obeťami zúriaceho živlu. Prvé, čo treba mať pred očima je to, aby zvieratá z maštale, z chlieva vyviedol taký človek, ktorý ich opatruje, kŕmi, na ktorého už navykli a ku ktorému sú ako-tak pritulné.

Na kone napochytre treba hodiť uzdu, na lichvu treba dať retiazku, vzdorovitým alebo takým zvieratom, ktoré žiara ohňa oslepí, zaviažeme oči prv, než by sme ich z maštale vyviedli.

V ovčiarňi chytíme barana, na ktorom je zvonec a zanesieme ho pred dvere a ostatné ovce psom dáme vyduriť z ovčiarne. Jestli sa ale dvere ovčiarne práve ta otvárajú, odkiaľ žiara ohňa prichádza, vtedy ovce ani psami a ani žiadnym iným spôsobom nebudeme vstave z ovčince vyhnúť. V takomto páde, jestli sa to vôbec len dá urobiť, na protejšej stene ovčiarne napochytre vylomíme voláky otvor a cez ten ich vyženieme zo stavania.

Ošipané tiež nech ten vyvedie z chlieva, ktorý ich každý deň chová; jestli sa toto nepodarilo, v tom páde ich chyťme za uši a za zadné nohy a tak ich vynesme z ohrožovaného miesta. Pri zachránení zvierat nikdy netreba robiť krik a vôbec treba vyhýbať všetkému tomu, od čoho by sa zvieratá naľakaly.

DOPISY.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Náš stoličný výbor dňa 11. októbra držal svoje zasadnutie. Podžupan v sprievode peknej reči odovzdal veľký obraz bývalého hlavného župana Geyzu Salomona. Tento obraz stolica malovať dala pre veľkú sieň stoličného domu. Obraz maloval náš krajan, maliarsky umelec Andor Székely. O Salamonovi vo svojich rečiach rozpanätali sa i bývalý levočský ablegát dr. Michal Má-

riásky a hanušovský dekan Peter Krávecz. Na teraz sriadenu starolubovenskú druhú podslúžnovskú stanicu hlásil sa len Gejza Russay, ktorý bol aj vyvolený. Uzavretie výboru mesta Levoče ohľadom odpredaju lesa zničil výbor a ustálil, aby sa nová licitácia vypísala. O tej veci v záujme mesta pekne prehovoril ablegát gelnického okresu Eduard Okolicsányi-Zsedényi. Podolinskému alumneumu tamojšieho hlavného kat. gymnáziuma piaristov odhlasoval výbor 100 korún.

S Bohom

Stoličný výborník.

Podolinec (Spis.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresfane».

Kňazia starolubovenského dekanátskeho okresu, ktorých je spolu jedenásť, 18. októbra v starom nemeckom mestečku Podolinec držali svoje jasenné zasadnutie. Porade predišla sv. omša, ktorú slúžil toporský pán farár Ondrej Haber. Po sv. omši bola poklona prevelebnej Sviatosti Oltárnej. Pri zasadnutí prečítal sa jeden odsek z Pisma Svätého. Vytýčenú úlohu o právach a povinnostiach dedičov prednášal novolubovenský pán farár Franc Purez. Ohľadom na terajšiu veľkú drahotu ustálil okres, že sa s tou prosbou obráti k osvietenému pánu biskupovi, aby na tom pracoval, že by kňazský plat bol povýšený. Pri tej príležitosti obetovali sídení kňazi väčší obnos na podporu katolíckej tlače. Jarná kongregácia bude v Kolačkove. Aj o tom som sa dozvedel, že jeho excellencia náš osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy z výbornej slovenskej knižičky «Dvaja bratia Sivoňovci» viac výtiskov poslal každému farárovi, aby ich rozdával medzi ľuďom k čítaniu.

S kresfanským pozdravom

Ctitel' kňazov.

Spišská Bela.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor.

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresfane».

Pätnásť kňazov kézmarskeho dekanátskeho okresu 19. októbra sišlo sa v Spišskej Belej, aby tam jasenné zasadnutie vydržovalo a aby si spolu i pekne obnovený kosol pozrelo. Zvyklé Veni Sankte a omšu sv. mal

Ján Wiecha farár z Majerek. Po sv. omši obzreli si kňazi s veľkými obetami horlivých farníkov obnovený kostol a nad všetým vyslovili svoje schvalovanie. Pri zasadnutí o sv. spovedi prednášku držal kézmarský kaplán Michal Sztanko. Sídení kňazi medzi iným pre terajšie ťažké životné pomery i to ustálili, že urobia potrebné kroky, aby sa ročitý plat farársky namiesto doterajších 1600 korún v 2400 korunách ustálil. Pri obede domáci dekan-farár Alexander Begala, ktorý budúceho apríla dožije sa už zlatej sv. omše, pochvalne spomenul obetivavú horlivosť svojich farníkov za ozdobu domu božieho. Zo srdca prajeme pánu dekanovi, aby mu Pán Boh dožičil: dožiť sa svojej zlatej omše a aby ho aj potom ešte dlho živil. Budúce zasadnutie bude v Tvarožnej (Ménhárd).

S Bohom

Bývalý Belančan.

Toporec (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresfane».

Dvojnásobný sviatok a dvojnásobnú radosť mali v deň sv. Michala toporskí katolíci. V ten deň býva tam odpust. Peknú kázeň mal majerský farár p. Wiecha. Ku sv. sviatostiam pristúpilo asi 100 ľudí. Čo ale tento slávny deň veľkého patróna ešte viac pozdvihlo, bolo to, že vtedy s assistenciou 12 kňazov menhardsky praepostfarár Franc Laufik posvätil tamojšiu základne obnovenú a zväčšenú katolícku školu. Škola je teraz tak pekná, že celej obci k ozdobe slúži. Že sa kat škola zákonu zodpovedne do poriadku mohla priniesť, to umožnil náš osvietený pán biskup a toporshá Görgeyovská familia; pán biskup 2500 korún dal na ten cieľ a Görgey poskytnul materiál. Ale aj farníci robili, čo ako chudobní mohli; i väčšiu peňažitú obetu prinášali, aj robotu kovali. Čo im tým viac ku pochvale slúži, lebo ešte len pred dvoma rokmi i ochotne obetovali i hodne robili pri obnovení kostola. Veľké zásluhy má miestny pán farár Ondrej Háber, ktorý za krátky čas svojho štvorročného tamojšieho pobytu všetko možné vynaožil, aby predtým opustený kostol i škola do úplného poriadku prišli. Nech mu Pán Boh všetky jeho, s obnovením spojené veľké starosti a unovania hodne odmeni!

Jeden Prítomný.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Geza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jenných farchach. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne plati, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v častiach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bar komu ochotne odpovedá.

Rozmary a Žarty.

Mnoho práce. — Som pocestný barbiersky pomocník a prosím malú almuznu, pretože nemôžem dostať prácu.

— Čo, nemôžete dostať prácu, choďte do Horného Uhorska, tam teraz viacej lesov zholia.

*

Pekné ponuknutie. — Ale veďte si len vypite, pán sused — ponúkal Mokry svojho suseda, keď prišiel k nemu na návštevu a keď sa sused naskutku nechytil ohára, doložil ešte: — Ja síce tiež nepijem, keď ma nikde neponúkajú!

*

Tie deti. Malého Janka berie mama sebou na prechádzku, keď už bol polooblečený riekol:

— Mama, mám nečisté ruky; mám si ich umyť a či si mám rukavice na ne natiahnúť?

*

Zlý čas. Nočný strážnik: Ale pán Trúnok? Prečo že neidete dnu do domu? Veď sa dážď leje jako z k hly!

Pán Trúnok: Hja, moja duša, tam dnu je to ešte horšie, tam padajú totiž pantofle a randlice!

A predsa je pravda, že najspolahlivejší, najlepší domový liek je S. Erényiho slanovinový lieh. To čuf od každého, kto ho raz opruboval. Je to taký ideálny slanovinový lieh, ktorý všetci čo ho kedy potrebovali, pomenovali ochrancom zdravia, nielen preto, že soslňuje telo, lež aj preto, že v premnohých pádoch uľavuje boľasti a je spolu zvláštny prostriedok desinfikovania, Flaška koštuje 44 halierov a je všade k do staniu Kde neni k dostaniu, treba ho objednať poštou. Desiat flasiiek za 4.40 hal. posielajú franko S. Serényiho podnik na Radium slanovinový lieh Nyiregyháza. Hlavný sklad v Budapešti: Rudolf Vadász, V., Kovall ul. 11. č.

Hľadá sa poriadné, 14—16-ročné dievča z horných strán za služku ku lepšej kresťanskej rodine do jedného letovníka blízko Budapešte. Dostane poriadny mesačný plat a v páde rodina bude s ňou spokojná, navrátiť sa i cestovné trovy. Kto by sa chcel hlásiť nech pošle list na redakciu «Kresťana».

Odkazy redakcie.

Š. S. P. Melú sa náležite! Pravda že to nemeselo vystať. Len obozretne.

U. S. M. Katolícka ľudová Jednota je kresťanskému ľudu najpotrebnejšia a najsoznejšia ustanovenie.

Alfonso P. Čo je s Vami? Už ste zcela zaspal? N. P. N. Boh s nami a zlé preč!

A vonatok indúlása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délre				Délre				Délre				Délre			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
1110	5 45	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	612	12 20	sz. v.	Arad, Tövis, M.-Sziget	839	5 10	v. v.	Berlin, Ruttká	323	12 10	sz. v.	Gödöllő
310	5 50	sz. v.	Hatvan	1008	12 20	sz. v.	Zágráb, Fiume, Bród, Saraj.	645	5 20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárád	611	12 30	sz. v.	Bukarest, Arad
22	6 20	sz. v.	Bicske	314	12 30	sz. v.	Hatvan	309	5 30	sz. v.	Hatvan	911	12 40	sz. v.	Ujvidék
302	6 25	gy. v.	Ruttká, Poprád-Felka	10	12 35	sz. v.	Szombathely, Wien	1905	5 30	sz. v.	Bród, Eszék, Pécs	301	12 50	gy. v.	Berlin, Ruttká
8	6 40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12 50	sz. v.	Ujvidék, Bród	609	6 45	sz. v.	Brassó, Arad	903	1 00	sz. v.	Konstantinápoly, Bród
1502	6 45	gy. v.	Kassa, Csorba	1504	1 20	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka	909	6 45	sz. v.	Sofia, Bród, Belgrád	401	1 05	sz. v.	Sátoraljaújhely
1505	6 55	sz. v.	Kassa Csorba	316	1 35	sz. v.	Gödöllő	19	6 55	sz. v.	Torbágy	7	1 10	sz. v.	Wien, Sopron
1002	7 00	gy. v.	Fiume, Torino, Róma,	1304	1 40	gy. v.	Fehring, Graz	318	6 00	sz. v.	Pécel	601	1 25	gy. v.	Bukarest, Arad
602	7 05	sz. v.	Pécs, Vinkovce	604	2 00	sz. v.	Arad, Bukarest	17	6 05	sz. v.	Komárom	1	1 30	sz. v.	London, Páris, Wien
906	7 10	sz. v.	Arad, Brassó	4	2 05	sz. v.	Wien, Páris	1707	6 15	sz. v.	Stanislaw, M.-Sziget	1901	1 40	sz. v.	Sarajevo, Bród
402	7 20	sz. v.	Belgrád, Sofia	404	2 15	sz. v.	S.-aljaújh., Lemberg, Kassa	11	6 25	sz. v.	Wien	1301	2 10	sz. v.	Graz, Fehring
1302	7 25	sz. v.	(Stryj, Lemberg,	916	2 20	sz. v.	Kiskőrös	407	6 30	sz. v.	Lemberg, Kassa, M.-Sziget	325	2 15	sz. v.	Hatvan
312	7 30	sz. v.	Máramarossziget	318	2 20	sz. v.	Hatvan	1007	6 50	sz. v.	Fiume	1501	2 30	gy. v.	Lemberg, Kassa
908	7 45	sz. v.	Fehring, Graz, Trieszt	320	2 30	sz. v.	Arad, Tövis	315	6 50	sz. v.	Gödöllő	327	4 20	sz. v.	Pécel
608	8 00	sz. v.	Gödöllő	512	2 40	sz. v.	Bicske	1505	7 00	sz. v.	Csorba, Kassa	329	5 25	sz. v.	Gödöllő
406	8 10	sz. v.	Belgrád, Sofia, Bród	1902	2 55	gy. v.	Szolnok	1305	7 10	sz. v.	Graz, Fehring	15	6 25	sz. v.	Győr
508	8 20	sz. v.	Arad, Brassó	304	3 00	sz. v.	Tapolca, Sarajevo	609	7 20	sz. v.	Brassó, Kolozsvár	3	6 35	gy. v.	Wien, Graz
1906	8 25	sz. v.	Munkács, Lawocne	904	3 20	sz. v.	Ruttká, Berlin	919	7 25	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass	507	6 40	sz. v.	Brassó, Debrecen
306	8 35	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	1022	3 30	v. v.	Belgrád, Konstantinápoly	317	7 30	sz. v.	Gödöllő	421	6 55	v. v.	Szerencs
1706	8 55	sz. v.	Tapolca, Eszék, Bród	18	4 25	sz. v.	Paks	319	7 40	sz. v.	Hatvan	907	7 20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Bród
2	9 20	gy. v.	Ruttká, Berlin	322	4 25	sz. v.	Komárom	21	7 45	sz. v.	Bicske	607	7 25	sz. v.	Bukarest, Arad
54	11 55	sz. v.	M.-Sziget, Stanislaw	606	5 00	gy. v.	Gödöllő	1003	8 00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	305	7 35	sz. v.	Berlin, Ruttká
			Wien, Sopron	410	5 10	sz. v.	Arad, Tövis	1509	8 15	sz. v.	Csorba, Kassa	25	7 45	sz. v.	Bicske
			Bicske	6	5 15	sz. v.	Miskolc	1021	8 20	v. v.	Paks	405	8 00	sz. v.	Lavocne, Máramarossziget
				324	5 20	sz. v.	Győr, Sopron, Szombathely,	515	8 35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	1009	8 05	sz. v.	Fiume, Bród, Pécs
				514 ¹⁾	5 40	sz. v.	Gödöllő (Wien)	321	8 45	sz. v.	Hatvan	1705	8 20	sz. v.	Stanislaw, M.-Sziget
				308	5 55	sz. v.	Nagykátá, Szolnok	18	9 20	sz. v.	Győr	9	8 45	sz. v.	Wien, Graz
				914	6 05	sz. v.	Ruttká, Berlin	307	9 25	sz. v.	Berlin, Ruttká	1507	8 50	sz. v.	Csorba, Kassa
				1004	6 15	gy. v.	Szabadka, Topolya	1005 ¹⁾	9 35	gy. v.	Fiume, Tapolca	27	9 00	sz. v.	Bicske
				510	6 15	sz. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Nápoly	913	9 55	sz. v.	Szabadka	331	9 10	sz. v.	Pécel
				326	6 25	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	5	10 05	gy. v.	Bruck-K., Szombat-	303	9 20	gy. v.	Berlin, Ruttká
				328	6 40	sz. v.	Pécel	409	10 20	sz. v.	hely, Sopron	29	9 28	sz. v.	Triest, Székesfehérvár
				918	6 45	sz. v.	Hatvan	28	10 45	sz. v.	Miskolc	1001	9 35	gy. v.	Róma, Fiume
				516 ¹⁾	6 55	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass	605	11 25	gy. v.	Bicske	603	9 35	sz. v.	Brassó, Arad, Stanislaw
				1708	7 10	sz. v.	Nagykátá, Szolnok					915	9 45	sz. v.	Kiskőrös
				28	7 00	sz. v.	Bicske					408	9 55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
				1708	7 10	sz. v.	M.-Sziget, Stanislaw					905	10 10	sz. v.	Sofia, Belgrád
				16	7 20	sz. v.	Győr, Triest					1303	10 10	sz. v.	Graz, Triest
				832	7 35	sz. v.	Hatvan					333	10 25	sz. v.	Gödöllő
				1006 ²⁾	7 40	gy. v.	Zágráb, Fiume					517	10 35	sz. v.	Nagykátá
				1508	8 00	sz. v.	Kassa, Csorba					1503	10 50	gy. v.	Csorba, Kassa
				1908	8 25	sz. v.	Pécs, Bród					1907	10 55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca
				334	8 40	sz. v.	Gödöllő								
				518 ³⁾	9 05	sz. v.	Szolnok								
				1306	9 15	sz. v.	Győr, Graz								
				610	9 30	sz. v.	Arad, Brassó								
				1510	10 00	sz. v.	Kassa, Csorba								
				836	10 05	sz. v.	Pécel								
				910	10 10	sz. v.	Belgrád, Sofia								
				1010	10 25	sz. v.	Fiume, Nápoly								
				408	10 25	sz. v.	Kassa, Lemberg								
				12	10 50	sz. v.	Szombathely, Wien								
				338	11 10	v. v.	Ruttká, Berlin								
				614	11 25	sz. v.	Arad, Debrecen								
				422	11 35	v. v.	Kassa, Szerencs								

1) Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
2) Csak bezárólag október 31-ig és február 15-től közlekedik.
3) Csak szombaton közlekedik.

A vonatok indúlása Budapest-Józsefvárosról. Délután.

330	7 05	sz. v.	Gödöllő
-----	------	--------	---------

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délután.

511 ³⁾	4 40	sz. v.	Tápiósty-Táplóasp
518	5 00	sz. v.	Nagykátá
811	5 50	sz. v.	Gödöllő
917	6 17	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass

Echt viedenské harmoniky

najlepšej kvality a najsilnejšieho vystrojenia. No. 58. 10 tas-

tiok. 2 a 2 chórové, 4 basse 1 riadkové, 72 hlasov, filigrant, politirované alebo z jasného duba, veľkosť 27×15 cm. K 14.50. No. 58 1/2 tie isté s 1a dýchajúcimi oceľovými hlasmi K 16.50. No. 51, 10 tastiek s 2 chórami a s 2 bassmi, 50 hlasov, palissander imitácia alebo z jasnej lipy, veľkosť 29×16 cm. K 15.50. No. 51 1/2 tie isté s 1a hodinovej struny oceľovými hlasmi K 17.50. Žiadne riziko, zámena povolená alebo návrat peňazí. S pošt. dobierkou zasiela c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad
Brüx, No. 2832. — Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť zasiela zdarma a franko.

Neporovnateľne

veľký je výber v domácnosti potrebných článkov a darov aké obsahuje so 4000 obrazmi opatrený hlavný cenník

HANN S KONRAD
Brüx čis. 2852. (Čechy).
ktorý na žiadosť ochotne posielala sa každému zdarma a franko,

Oznamy prijíma administrácia

„Kreštan“

Budapest, Szentkirályi-u. 28.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdilovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Známo je vôbec,

že len

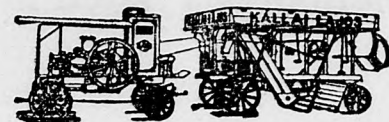
LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motormlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známych najlepších a najjednoduchších, pôvodných **Ludvika Kállai** motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Verte že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielala 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

SÚBEŽNÝ BUDIČEK K 2.90

Len K 2.90 Číslo 3946. Hodiny dľa amerického systému, idú v každom položení, dobrej jakosti strojnou, zárukou na písme za dobrú chodbu. K 2.90. 3 kusy K 8.— Číslo 3946 1/2 s osvetleným číselníkom v noci, kus po K 3.30, 3 kusy 9 K. Riziko vytvorenie! Výmena povolená alebo návrat peňazí. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaplacení obnosu prvá dielňa hodin

HANN S KONRAD
cis. a kráľ dvorný zásielca
Brüx 2828. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. Pri oblednani 5 kg. franko.

Hotové postele

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhe 140 cm. široke 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaneho grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazí obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy).

Šporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,
rezervná základina 125000 korún.
vklady 2.660,000 korun. Prijíma
vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.

Zdarma

a franko obdrži každý mój hlavný cenník s výše 4000 vyobrazeniami potrebných článkov a darov každého druhu. Na žiadosť zasiela franko

c. a k. dvorný zásielca
Hanns Konrad
Brüx č. 2844. (Čechy.)

Peniaze

usporí každý, kto v čas potreby osožných a užitočných článkov a každého druhu príležitostných darov, pýta si mój hlavný cenník s výše 3000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko

cis. a kráľ. dvorný zásielca
Hanns Konrad
Brüx, číslo 2847. (Čechy)

Osožné a chytré prevedenie parcellovan la.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouzovanie parcellovan a ku tomuto cieľu udelovanie požíciok. Ciele ústavu tohoto vytvárajú užernictvo každého druhu, preto on sám nakupuje majetky ku parcellovaníu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovan (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyše na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pe-pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovan. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelja pozbavia sa všetkých starostí parcellovania popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požíci ku parcellovaníu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požíci povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požíci vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodovnenie notárske. Ústav požíci vypovedať nemôže.

Tlačou Stephaneuma uč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.